

материала, добітсья прынятыя ім гэтай ценнасьці — вот путь фарміраваньня жызненай пазыцыі моладых людзей.

Метод дыфэрэнцыраванага падходу неабходны для большага тэаэталнага выбара аб'екта васьпыхатальнай рабаты, чуткага рэагаваньня на пажеланьня і запросы разлчых кантынгентав моладзжы. Іспользуя такой падход, можна большага рацыанальна распрэдэліць аб'ём рабаты і абязнаннасьці членав кафедр.

С.В. Агароднікава
БДЭУ (Мінск)

РОЛЯ КРАЯЗНАЎЧЫХ ТЭКСТАЎ У Выхаванні Ў СТУДЭНТАЎ ПАЧУЦЦЯ ПАТРЫЯТЫЗМУ І ПАВАГІ ДА ГІСТАРЫЧНА-КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ БЕЛАРУСАЎ (на прыкладзе аналізу выданьня «Беларускі народны каляндар»)

Народная памяць любоўна зберагае як нядаўнія, так і старажытныя вераванні сваіх продкаў. У кнізе «Беларускі народны каляндар» апісваецца сістэма святаў, прысьвяткаў, абрадаў, гульняў, ігрышчаў, пэўных дзён забарон, што замацаваны ў быце і фальклоры беларусаў і з'яўляюцца арыенцірам пры выкананні сельскагаспадарчых работ і адпачынкаў у гадавым, сезонным і месяцавым цыклах. Вылучаюцца чатыры пары года і адпаведна ім — чатыры вялікія свята, вакол якіх групоўцца іншыя.

У сваю чаргу асноўныя свята прыблізна накладваюцца на астранамічныя перыяды, звязаныя з сонцастаннем, ці раўнадзенствам. Увесь земляробчы каляндар трымаецца на такіх цыклах свят: Вялікдзень і іншыя веснавыя свята і прысьвяткі, у тым ліку Гуканне вясны, Юр'е, Мікола; летам — Купалле, каля яго Сёмушныя свята; восенню — Дзяды, Багач, Пакрова; зімой — Каляды. Народныя памінальныя абрады суправаджаюць усе чатыры цыклы каляндарнага года: зімою — Калядная куцця, Масленічныя Дзяды; вясною — Радаўніца; летам — Сёмушныя Дзяды і восенню — Асяніны.

У выданне ўключаны як-жа язычніцкія, так і фальклорызаваныя хрысціянскія свята. У календары часта ўжываюцца тэрміны, кароткае тлумачэнне якіх варта прывесці.

Свята — сукупнасць традыцыйных звычаёў, абрадаў і гульняў, свабодныя ад работы дні (напрыклад, Гуканне вясны, Купалле, Каляды).

Абрад — сукупнасць традыцыйных умоўных дзеянняў, што адлюстроўваюць бытавыя ці культурныя звычаі народа (абрады «мыцця дзежкі», «пахаванне стралы»).

Увогуле у кнізе «Беларускі народны каляндар» апісваюцца народныя свята і спадарожныя ім абрады, гульні. Апісанне дапаўняецца фальклорнымі матэрыяламі, што паэтызуюць розныя этапы працы і адпачынку земляроба.

Вывучэнне і аналіз тэкстаў выдання «Беларускі народны каляндар» на занятках па беларускай мове садзейнічае выхаванню ў студэнтаў пачуцця патрыятызму і павагі да гістарычна-культурнай спадчыны беларусаў.

Ж.С. Амбарцумова, О.В. Евдокимова
БГЭУ (Мінск)

К ВОПРОСУ О ВОСПИТАНИИ ТОЛЕРАНТНОСТИ В УЧЕБНОЙ ГРУППЕ

Воспитание толерантности — общее дело многих государственных и общественных институтов, но когда его объектом является учащаяся молодежь, то главную ответственность несет сфера образования, учебные заведения. Преподавателю вуза рекомендуется за основу своей воспитательной работы взять Концепцию воспитания детей и учащейся молодежи в Республике Беларусь. В ней представлена новая воспитательная парадигма. Это свободное воспитание, сохраняющее естественный характер и порядок социализации индивида. Новая воспитательная парадигма предполагает терпимое отношение к инакомыслию, диалогизм культурных позиций, их продуктивную кооперацию. Это и есть не что иное, как воспитание толерантности. Известно, что толерантность понимается как способность человека или группы сосуществовать с другими людьми, которым присущи другой менталитет, воспитание, образование и образ жизни. Эта способность формируется у каждого человека как социального существа. Исходное значение *tolero* (лат.) — нести, держать. Здесь имеются в виду трудности жизни, которые приходится постоянно преодолевать.

Есть и другое понятие толерантности. Это — воспитанность, требующая самоограничения и позволяющая относиться к другому (не такому, как я) с позиции равного. Именно с этим понятием приходится сталкиваться преподавателю вуза на первых этапах обучения студентов своему предмету, во время внеаудиторного общения, в конфликтных ситуациях. Уже к окончанию первого года обучения становится очевидно, что одна группа стала дружной, монолитной, другая — разделилась на небольшие группы по интересам или территориальности. Иногда встречаются и отвергнутые. В таком случае преподавателю необходимо задуматься о том, где и когда был упущен воспитательный момент, подходящий для изменения взглядов, позиций отдельных студентов в сторону толерантности.

Воспитание толерантности — это динамичный процесс, поэтому для преподавателя очень важно отслеживать все этапы приобретения обучающимися жизненного опыта: изменения во мнениях, суждениях, поступках, интересах, так как жизненный опыт способствует формированию толерантности.